

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

razdelitev

O tem vprašanju je bilo tudi govora na večerajšnji pomembni plenarni seji zbornice za TOI v Ljubljani. O tem važnem vprašanju je razpravljala zbornični svetnik Milko Senčar. V naši davčni zakonodaji smo dobili v novem finančnem zakonu celo vrsto novih skupnih banovinskih trošarin, ki občutno obremenjujejo naše gospodarstvo. Koliko se pri nas pobere skupnih banovinskih trošarin, ni mogoče ugotoviti, ker vodijo o tem evidenca samo Državna hipotekarna banka. — Dravska banovina je dobila 1. aprila 1936 do 31. januarja 1937 iz postavke teh trošarin delež v višini 4.15 milijonov Din, dočim bi morala po proračunu dobiti za vse leto 5.58 milijonov dinarjev. Strokovnjaki cenijo, da je bilo v naši banovinski pobranih trošarin za okrog 12 milijonov. Ker smo pa dobili le nekaj nad 4 milijone, prispeva dravska banovina za druge banovine iz te postavke skoro 8 milijonov. Po uvedbi novih skupnih trošarin, bi se ta donos utegnil podvojiti ali celo potrojiti. Pri poslovnem prometu dobijo od 100 milijonov dinarjev dravska, savska in donavska banovina z Beogradom 20%, dočim so ostale banovine deležne z 80%. V zetski banovini je skupnih dohodkov 45.7 milijonov Din, delež pa znaša 21.8 milijonov Din. Dravska banovina pa je ob skupnih dohodkih 97.6 milijonov Din deležna komaj 2.9 milijonov Din. Težavni gospodarski položaj v naši banovini je razviden zlasti ob tem, da se je lani v drugih banovinah narodni dohodek dvignil, dočim je v naši banovini po službenih podatkih nazadoval za okrog pol milijarde. Ta razdelitev dohodkov iz skupnih banovinskih fondov je vzrok, da mora naša banovina pobirati najvišje doklade v naši državi in razen tega veliko bolj kakor drugod obremenjevati prebivalstvo s samostojnimi davčninami.

Velika metla

Pod tem naslovom prinaša »Samouprava« uvodnik, v katerem se navaja, da se v raznih ustanovah in krajih čuti od strani administrativnih organov saboterska naka, ki bi hotela kvariti državno mašinerijo. Odkriva se veliko uho, ki bi hotelo slišati tajnosti, odkriva se tajno oko za gotove tajnostvene račune. Sedaj pa je prišel moment, da se razmahne velika metla. Morda so gotovi predstavniki ekstremnih ideologij z leve in desne zamahnili same sebe z zmoto, da bodo dožili veli čas, ko se bodo lahko v brk smejali vsem, ki jih sedaj gojijo kakor kačo v svojih nedrjih. Za delo, ki ga vlada vrši, mora imeti državni aparat, ki je lojalen in vesten. O avanturistični politiki ne sme biti mesta. Pred vstopom v svoje tretje leto naj bi dr. Stojadinovičeva vlada zamahnila z veliko metlo, da očisti administracijo, samoupravni aparat, razna združenja, šole itd. Ravnatelj državnih gledališč naj se ne smatrajo kot pooblaščenec, da smejo uporabiti počitnice za režiranje komunističnih komadov in z razvnanjem kmetskih mas iz makarske okolice. Naj se uradniki posameznih ustanov, ki bi morali braniti državo, ne navdajajo z idejo, da smejo letati po mestu in širiti razne govorice sedaj o tej, potem zopet o drugi kombinaciji. »V političnih krogih je ta uvodnik, ki so ga ponatisnili številni naši dnevniki, zbudil umevno zanimanje, zlasti ker so pri tem konkretno mišljene prilike v gotovih delih naše države. Članek je prišel tembolj iznenada, ker se dnevno povdarja, da je v vseh plasteh našega naroda nastopilo zadovoljstvo in pomirjenje. V splošnem tolmačijo navedeni uvodnik kot opomin in svarilo.

Locanska pogodba še samo zvok besede

Anglija in Francija Belgiji vse, Belgija njima nič

BRUSELJ, 21. aprila. Tekst francoske in angleške note, v kateri se povdarja, da ni Belgija več obvezana na določbe locarnskega pakta, je že prispel v belgijsko prestolnico. Potrjuje se, da prispe začetkom prihodnjega tedna v Bruselj londonski britanski zunanji minister Eden.

LONDON, 21. aprila. »Daily Telegraph« poroča, da je iz britansko francoske note razvidno, da ostane sedaj od stare locarnske pogodbe zelo malo. Belgija je oproščena vseh obveznosti, ki jih je sprejela z lokarnsko pogodbo, kakor tudi tačasni obveznosti da priskoči na pomoč napadeni državi, sopolisnici locarnske pogodbe. Razen tega pa se v noti ponavljajo te izjave britanskega zunanjega ministra Edena in francoskega zunanjega ministra Delbosa, da mora Belgija v slučaju napada na njene meje računati na aktivno pomoč Francije in Velike Britanije.

BRUSELJ, 21. aprila. Zunanje ministrstvo je prejelo tekst francoske izjave in tekst angleške izjave, ki se tičeta belgijske nevtralnosti. Obe noti se v glavnem skladata. Francoska in britanska vlada priznavata belgijsko nevtralnost. Na ta način je Belgija oproščena vseh obveznosti, ki jih je prevzela z locarnskim paktom in z sporazumom, ki je bil sklenjen v Londonu, potem ko je Nemčija okupirala porenjsko demilitarizirano zono. Belgija preneha dejansko biti garant sigurnosti ob Renu, dočim se Francija in Velika Britanija v svojih izjavah še nadalje obvezujeta, da jamčita za sigurnost Belgije. Končno se v francoski in britanski noti izraža zadovoljstvo, ker je Belgija pripravljena, da vrši še nadalje svoje obveznosti kot članica Društva narodov. Potemtakem je nevtralnost Belgije definitivno priznana od vseh locarnskih sij razen Italije, ki se vzdržuje vsakega sodelovanja pri pogajanjih za sklenitev novega zapadno evropskega sporazuma, ki naj bi zamenjal locarnski pakt. Belgija se bo, kakor se povdarja v izjavah odgovornih činiteljev belgijske zunanje politike, držala obveznosti, ki izhaja iz člena 16 Društva narodov, da bo dobro oborožena, sama preprečila vsak napad na svoj teritorij.

RIM, 21. aprila. Nevtralnost Belgije je končno priznana tudi s strani francoske vlade, ki je sedaj napram Belgiji zavzelo isto stališče kakor britanska vlada. Tudi je znano, da je belgijsko nevtralnost priznala tudi Nemčija v znamenem govoru kancelarja Hitlerja. Sedaj preostala še samo, da stori isto italijanska vlada, ker pripada tudi Italija locarnskemu sistemu. V tujakšnih službenih krogih pa se naglašja, da ne bo stavila italijanska vlada nikakšnih opazk k belgijski nevtralnosti, ampak da belgijsko odločitev odobrava. Italija kot država, ki je bila samo garant locarnskega pakta, nima direktnega interesa, da se izjavi o belgijski nevtralnosti. Znano je, da se je italijanska vlada vzdrževala vsakega sodelovanja v akciji za sklenitev novega zapadno evropskega sporazuma, odkar se nahaja Italija v sporu z Društvom narodov. Radj tega gleda italijanska vlada na belgijsko nevtralnost kot na akt, ki tudi Italijo oprošča vseh locarnskih obveznosti.

Peklenski stroj v maskavskem Malem gledališču

BERLIN, 21. aprila. DNB poroča iz Moskve: Doznava se, da je bil te dni aretirani direktor moskovskega malega gledališča Ljadov. V nekem polslužbenem sporočilu se zatrjuje, da je imel Ljadov zveze s trockisti. Doznava se, da je v ozadju afera, po katerih je več zapužnih delavcev podminiralo ložo v malem gledališču, rezervirano za člane sveta ruskih komisarjev. Pod ložo je bil postavljen peklenski stroj največje kapacitete. Pripominja se, da zahaja Stalin in posa-

mezaj prvaki zelo pogostokrat v gledališče. Navedene vesti druge agenture ne potrjujejo.

VARŠAVA, 21. aprila. Radi »jagodizma« so bili aretirani še Sotrovski, načelnik fin. oddelka GPU, Feldman, glavni tožilec GPU v disciplinarnih zadevah, Dograbinski, načelnik, kazenske kolonije GPU, in znani žurnalist Auerbach. Poročajo, da so se ustrelili Dograbinski, Auerbachova žena in žena Zinovjeva.

Tueška dežavnika pri kralju Borisu

SOFIJA, 21. aprila. Turški predsednik vlade Izmet Ineni in turški zunanji minister Ruždi Aras sta bila ob prihodu v Sofijo slovesno sprejeta. Bila sta v avdijen-

ci pri kralju Borisu, ki ju je pridržal pri obedu. Popoldne sta oba državnika konferirala z bolgarskim predsednikom vlade Kioseivanovom.

Split dobi velika mednarodna igralnica

SPLIT, 21. aprila. Mestni svet je obravnaval sinoči ponudbo interesentov iz Sofije, ki so pripravljene zgraditi v Splitu veliko igralnico po vzorcu mednarodnih

igralnic. Interesenti se obvezujejo, da bi dali občini letno 1,5 ali 3 milijone Din, to je 50% od celotne vsote igralnice in to za dobo 25 let.

Keali Zogu se poroči z Italijanko?

RIM, 21. aprila. Prve dni maja ali koncem aprila poseti italijanski zunanji minister Ciano albansko prestolnico Tirano. Ta obisk se izvrši v sporazumu z Jugo-

slavijo. V zvezi s tem potovanjem se širijo vesti, da se bo albanski kralj Zogu 1. poročil z neko Italijanko.

Peter Živković v Paračinu

Te dni se mudi v svoji ožji domovini v vzhodni Srbiji predsednik JNS Peter Živković, ki ga spremlja več poslancev JNS in ki je imel tudi več sestankov s

pristaši JNS. Posebno toplega sprejema je bil g. Živković deležen v Paračinu in Čupriji. V Paračinu ga je sprejelo preko 1000 ljudi, ki so ga sprejeli z godbami in ki so mu navdušeno vzklkali. Iz Paračina se je g. Živković podal v Čuprijo.

Torišče plemenitih src

V dvorani Ljudske univerze so se zbrale sinoči naše požrtvovalne in agilne gospe, ki so prišle k rednemu občnemu zboru Ženskega društva v Mariboru, organizacije, ki je med najagilnejšimi v našem mestu. Lepo obiskano zborovanje je otvorila in vodila požrtvovalna predsednica ga. Marija Maistrova, ki se je po uvodnih pozdravnih besedah spomnila v pretekli poslovni dobi umrlih članic. Nato je v kratkih obrisih poročala o delovanju Ženskega društva, ki je bilo nad vse agilno in plodnosno, za kar je predvsem zaslug agilne tajnice ge. dr. Lipoldove, vestne blagajničarke ge. Dojčinovičeve, načelnice odseka za pospeševanje domače obrti ge. Ašičeve in načelnice kulturno feminističnega odseka ge. Levstikove, ki so ves svoj prosti čas žrtvovale v procvit Ženskega društva, za kar se jim je predsednica v iskreni toplih besedah zahvalila. Zahvalila pa se je tudi bivšemu županu dr. Lipoldu, mestni občini mariborski, vpojojenemu prosv. inšpektorju dr. Poljancu, ravnateljem meščanskim in ljudskim šol ter vsem gg. trgovcem in industrijcem, ki so s prispevki izdatno podpirali organizacijo.

Sledilo je izčrpno tajniško poročilo, ki ga je podala ga. Ivanka Lipoldova. Društvo je priredilo v pretekli poslovni dobi celo vrsto predavanj, čajank in drugih prireditev. Glavno dejansko humanitarno delo za mladino je bilo posvečeno Počitniškemu domu kraljice Marije na Pohorju, in je društvo priredilo za Počitniški dom dve tomboli, ki sta prinesli čisti dobiček Din 50.065.75. S pomočjo naših dekliških šol je priredilo društvo v gledališču »Vesele pustne prizore«, ki so dali 4.477.75 Din, ob smrti ge. Kožuhove pa so darovale društvene odbornice za dom Din 1.120. Skupno je Žensko društvo zbralo za Počitniški dom od svojega zadnjega občnega zbora do danes 55.663.50 Din. S tem je dosegla vsota, zbrana po Ženskem društvu, začeti s pričetkom te akcije preko 508.000 dinarjev. Za Božič je društvo podprlo z blagom božičnice potih obmejnih šol in se je ta akcija v preteklem letu postavila na široko bazo. Društvo je izročilo 51 jopic, veliko številno nogavic, perila itd., ki so jih izdelale gojenke meščanskih in osnovnih šol ter Vesne. Pletenine so se izročile Ciril Metodovi družbi, ki jih je skupno s svojimi darili razposlala našim šolam.

Društveno delo je v veliki meri posvečeno mladini, zlasti ženski. Radj navidezne nadprodukcije učiteljstva je bil jeseni leta 1933 uknjen prvi letnik mariborske učiteljske šole. Da se prepreči krivica, ki je bila zadana zlasti ženskemu naraščanju, je društvo naslovlilo na prosvetno ministrstvo skrbno sestavljeno predstavko, ki se je podkrepila z diagrami strokovnjaka in šolnika g. dr. Poljanca. Predstavka je imela uspeh in je bilo v šolskem letu 1935-36 zopet dovoljen sprejem v prvi letnik. Tudi je Žensko društvo zaprosilo prosvetnega ministra za ustanovitev srednje gospodinjke šole v Mariboru. S to šolo bi se naj usmerila vzgoja deklet v praktične ženske poklice. Žal pa ni izgledov, da bi to šolo v do glednem času dobili. Tudi je Žensko društvo pomagalo našim revnim dijakom. Pokojna ga. Lasbaherjeva je zapustila društvu hišo v Marijini ulici 27, ki je cenjena na 230.900 dinarjev. V smislu oporoke bo Žensko društvo hišo preuredilo v internat za ženski naraščaj. Pričakuje se, da bo v kratkem od Državnega pravobranilstva izdana Ženskemu društvu zadevna ustanovna listina.

O stanju blagajne je nato poročala ga.

Sokolške vesti

Dan pripravljenosti čehoslovaškega Sokolstva

Položaj čehoslovaške države sili ves čehoslovaški narod, da posveča svoji narodni obrambenosti svojo pozornost. Pripravljenost, braniti svojo državo, preha-ja polagoma na narodne organizacije in narod. Vsem tem organizacijam prednjači Sokolstvo, ki prireja že več let dneve pripravljenosti, ki naj pokažejo disciplino Sokolstva, ki se pripravljajo za slučaj potrebe. Po nalogu Čs. O. S. se je vršil letošnji dan pripravljenosti pretečeno nedeljo dne 18. t. m. V nedeljo je bil zbor

vsega Sokolstva širom čehoslovaške države, katerega se je obvezno udeležilo preko pol milijona članstva in naraščaja, ki se je zbralo pod 3000 dvignjenimi državnimi zastavami in pokazalo, da je pripravljeno, »kadar mati domovina kliče...« ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji. Zbori so se vršili vsi istočasno ob 14. uri popoldne na določeni mestih. Po odsviranju državne himne sta nagovorila potom radija Sokolstvo načelnik Čs. O. S. načelnik br. dr. M. Klinger in

načelnica s. M. Provaznikova. Njuna govora so prenašale vse čehoslovaške oddajne postaje. Po nagovoru so oddelki odkorakali po svojih razporedih na razna vežbališča (po več kilometrov daleč), kjer so imeli obvezne redovne vaje in nekatere vojaške vaje, kakor streljanje, terenske igre in slično. Po poročilih, ki so jih priobčile radijske oddajne postaje in časopisi, je dan pripravljenosti vsestransko uspel in dokazal, da je bratsko čehoslovaško Sokolstvo disciplinirano in da se zaveda, da ni dolžnost braniti državo samo vojski, temveč je dolžnost vsakega zavednega državljanca, da stoji vedno in povsod na braniku težko pridobljene svobode. Kdaj bo naša narodna zaveza tako močna? Saj tudi položaj naše države ni mnogo boljši, kakor je položaj bratske Čehoslovaške.

traj ob rosi. Polži se skrivajo v vlažnih, senčnih krajih, ob rekah, na apnenih tleh, ob gozdnih obronkih itd.

Začetkom septembra se prično živati zapirati. V to jim treba mahu, ki jim ga položimo v višini ograje in sicer v obliki piramide. Da se hitreje zapro, se priporoča malo apna in peska. kar vse natrosimo v park. V zadnjih tednih jih je treba dobro krmiti, ker je to doba debele-nja. Navodila o spravljaju polžev daja imenovani izvoznik.

Na 1 m² živi od julija do avgusta do 200, v septembru se to število lahko pol-voji (400 komadov), kar odgovarja teži 10 kg. Cena se kreta od 4—5 Din za kilo-gram. Prav naša zemlja je izredno prikladna za to živinorejo in mnoge stro-mašne kočice bi mogle priti do primernih sredstev, ne da bi bile za to potrebne posebne žrtve. Znatni del opravila — nabiranje, krmljenje, čiščenje — bi izvršila deca. Vsakdo more s precejšnjo točnostjo, če in v koliko bi se mu to izplačalo. Priporoča se pričeti za poskušnjo z manjšim parkom (10 do 20 m²).

Pravkar je čas, da si pripravimo za to prikladen prostor in zainteresiramo primerno deca (od 10. leta dalje), ki bi se tukaj po možnosti uveljavljala samostojno. Prav koristen in dobrodošel bi bil v tem pogledu šolski pouk na praktični osnovi: to bi bila najneposrednejša navodila in z vzgojiteljevo besedo tudi naj-ustrešnejše bodrilo.

Poljčanske novice

V nedeljo je bil pri Šumru 8. redni ob-čni zbor podružnice SPD Poljčane. Načelnik dr. Hronovsky je posebej pozdravil odposlanca osrednjega odbora gosp. Gajška iz Maribora. Opisal je na kratko društveno delovanje, nakar so sledila izčrpana poročila tajnika Ritonje, blagajnika Zeilhoferja, blagajnika upravnega odbora Detička Fr. in predsednika grad-benega odbora g. Šerbeca. Blagajniški poročilci izkazujejo prav lep fond za novi dom na Boču. V prejš. letu je bilo 9 rednih in 2 izredni ter 2 seji upravnega od-bora podružnice Rogaška Slatina in Poljčane. Odposlanih je bilo 174 dopisov. Priredilo je društvo med drugim veliko tombolo. Na sejah se je pretresalo vselej vprašanje gradnje planinske kočice na Bo-ču ter je v tem pogledu podružnica že s predpripravami dalje časa na delu. V letošnjem letu se še ne bo začelo z grad-njo, pač pa se bo vse potrebno pripravilo. Tako se bo planiralo zemljišče, na li-cu mesta se bo žgala opeka ter pripravil eventualno drugi stavbni material. Zami-šljen planinski dom na Boču bo, tako upamo, v prihodnjem letu pod streho, ob desetletnici v l. 1939 pa docela dograjen in izročen svojemu namenu.

Po poročilih so bila živahna razprav-ljanja. Gospod delegat je pohvalil idealno in nesebično delo odbora in predsednika, ki zasluži javno priznanje. Seznanil je navzoče z delom osrednjega odbora. Pri-poročal je »Planinski Vestnik«, eno naj-odličnejših tovrstnih naših revij ter usta-novitev mladinskega odseka. Sporočil je, da bo 5.—6. sept. planinski kongres, zdu-žen z vsedravnjo planinsko razstavo v Novem Sadu. Ob zaključku uspelega zbo-rovanja je bila načelniku dr. Hronovsky-mu za njegovo zgledno, letno nepretr-gano delovanje pri poljčanski podružnici izročena v čast in priznanje lična diplo-ma.

Gospodarske beležke

Italija kupila od nas za 29 milijonov lir pšenice in koruze. Doznava se, da je Ita-lija kupila od nas 800 vagonov pšenice in okoli 1000 vagonov koruze v vrednosti 29 milijonov lir, katero vsoto bo Italija plačala potom kliranja.

Pogajanja med jugoslovenskimi in itali-janskimi industrijskimi organizacijami? Reški listi »La Vedetta d' Italia« piše: Iz Rima se doznava, da je Centrala jugoslo-venskih korporacij pozvala savez itali-janske tekstilne industrije, da pazljivo prouči plasman raznih prediv v zvezi s carinskim postopkom, ker se pričakuje, da bo Italija po novem sporazumu sku-šala plasirati italijanske tekstilne proiz-vode v Jugoslaviji. Jugoslovenski savez pričakuje potreben material od italijan-skega tekstilnega saveza, da bi proučil to vprašanje.

Odmevi VI. pedagoškega tedna

Realna gimnazija - leglo bolezni

Veliko pozornost je zbudilo predava-nje dr. Franca Pavliča, spec. za notr. bolezni, o higijenskih prilikah na naših srednjih šolah, s posebnim ozirom na ma-riborsko realno gimnazijo. Neobhodno potrebno je, da podčrtamo nekatera dej-stva.

Poslopje tukajšnje drž. realne gimna-zije je bilo zgrajeno kot realka l. 1871., v času, ko je imel Maribor le 15 tisoč prebivalcev, za 300 dijakov s 7 razredi. Danes ima Maribor v bližnjo okolico oko-li 55 tisoč prebivalcev, zavod pa 984 di-jakov s 23 razredi, od katerih ima naj-močnejši 60 učencev. Šele v januarju t.l. sta 2 razreda nameščena v Cankarjevi ulici. Za vse 23 razredov pa je na raz-pologo le 14 učnih sob, torej se vrši v 9 sobah pouk nepretrgoma od 8. ure zju-traj do 6. ure zvečer, z raznimi sejami, sestanki, vajami in tečajji celo do 20. ali 21. ure. »Prezračevanje« se na ta način more vršiti le 40 minut po predpoldan-skem pouku. Pozimi pa se mora nad to »dragoceno toploto« skrbno čuvati — ra-di varčevanja. Sploh je ventilacija proti vsem tozadevnim znanstvenim dognan-jem.

Od 23 zavodovih razredov jih doseže uredpisano minimalno kubaturo 5 m³ le 10, ostali pa imajo le do 4, eden celo 2,96 m³ s 56 dijakij in s popoldanskim poukom.

Posledice v zdravstvenem stanju in v temu sledečih učnih uspehih so porazne! Po otrocih pomnoženo izdihan CO₂, iz-ločeni NH₃, potonje, izhlapevanje event. mokrih oblek i dr., povzročajo celo vrsto bolezni ter motenj v normalnem napre-

dovanju v pouku. Te se s popoldanskim poukom, ko se s pospešenim prebavnim delovanjem povečuje utrujenost in zmanj-šuje dijakova pozornost, še pomnoži. Pri socialno slabo stoječih, ki jih je po dr. Črnekcu nad tretjina, se vse to še bolj očituje.

Podi v razredih so leseni, slabo pre-pojeni s protiprašnim oljem — radi šted-nje —, klopi skrajno nehigijenične, kar ima za dijaka, ki 1600 dni po pet ur in več presedi v srednješolskih klopih ne-dogledne posledice v razvoju organizma. Ostala oprema je za peč! Gardero-be ni!

Zborovalnico, predvideno za 15 profesorjev, uporablja 50 učnih moči kot posvetovalnico zase in za starše, kot knjižnico, čitalnico, kadilnico in duševno »odpočivalnico« — Kakšne so posledice takega »odpočivanja« od naporega dela v zatohlih razredih za profesorja in dija-ka, si lahko vsak misli!

Hodniki, sprehajališča dijakov po-zimi, so ozki, hladni, temni in prepojeni s penetrantnim duhom iz stranišč. Ta so poglavje zase. So pod vsako kritiko, tako da dijaki hodijo na potrebo celo v bližnjo kavarno. V sled gnusnosti kloset-ov se istih dijakinje večinoma rajši sploh ne poslužujejo. Kdo bo odgovoren za težke zdravstvene posledice ženske mladi-ne?

Dvorišča ni, ampak služi poleti za igrišče prašna ulica. Telovadnica je slabo prezračljiva in ves dan oddana, njena oblačilnica pa vpliva porazno,

Polži sa luksus

Polžarstvo: nova živinoreja - nov vir dohodkov

Čas leči samega sebe in iztakne izhod iz teh in onih razmer. Tako usmerja tudi gospodarsko življenje in mu nudi nove možnosti in oblike. Pri današnjih znanstvenih, tehničnih in prometnih izsledkih si te spremembe sledijo tako naglo, da si jih konservativnost le s težavo usvoji. Tako se bodo tudi ob naslednjih mislih našli bralci, ki dvomijo v njih resničnost, dasi je polžereja, o kateri namerava-mo le zgoščeno spregovoriti, že presku-šena in nudi, če upošteva načela umne živinoreje, znaten vir dohodkov.

Ta slihar ni sicer priljubljen in ga kot vrtnega ali poljskega škodljivca povsod preganjajo. A napredni narodi ga že nekaj desetletij nazaj uvažujejo kot koristno žival, ki da, pravilno pripravljena, okusno in izredno tečno meso z razme-roma veliko količino beljakovin. Seveda pridejo v poštev le hišarji (poljski) in to le v gotovem letnem času — ko so za-prtili, torej v zimi. Takih izvažajo Nemčija, Avstrija, Španija itd. letno na stoletne vagonov. Francija ima velike vrtove (parke), kjer gojijo polže za lastno po-trebo in trg. Tudi naša država, pred vsem pa naša banovina, je izredno bogata na polžih, ker ima za to vse pogoje: vlago, bujno rastlinsko rast in tlo (rudnine) za tvorbo polžjih hišic (apnenec, kremenec i. dr.).

Tudi Maribor ima svojega polžereja v osebi g. Bischofa v Melju, Kacijanerje-va 22, ki ima tudi skladišče in izvoz pol-žev. Lansko leto je njegov park obsegal

kakor mrtvašnica. Za temeljito snaž-e-nje je premalo osobja. S kurivom se mora štediti. — Ni torej čuda, da so gla-vobol, anemija, hloroza, nevrastenija, obolenje bezgavk, tuberkuloza, katarji žrela in grla, prebavne motnje, povešen želodec, črevesje, katarji, oslabljenje seč-nega mehurja, zaprtost, zlata žila, abnor-malne lege maternice, nepravilne ali zelo boleče menstruacije, amenoreja, beli tok, deformacije okostja, kratkovidnost, razne infekcijske bolezni itd. pogosta posledica prej navedenih obupnih zdravstvenih razmer.

Koliko dijakov bo radi teh tegob so-cialno manjvrednih v poznejšem življe-nju, koliko jih bo poležavalo po bolniš-nicah, za koliko slabejši bo njihov zarod itd., kar bo človeško družbo stalo več finančnih žrtev, nego da se enkrat za vselej odpravijo gornje nevarnosti s temeljito remeduro higijenskih razmer na šolah!

Te le bežno nanizane ugotovitve kriče po pomoči, saj gre za mladino! Starši in vsi merodajni činitelji, zganite se! Zgr-nite se okoli svojih društev in protestirajte, da se to leglo bolezni, ki našo mladi-no vsestransko ogroža, temeljito pre-čisti in realizira v najdoglednejšem času moderno, vsem higijenskim predpisom ustrezajočo novo realno gimnazijo! Za-hlevajmo temeljito in vestno izvedbo § 1 zak. o zdravstveni zaščiti učencev, ki pravi, da država skrbi za zaščito zdravja vseh učencev vseh šol, za vso dobo šolanja!

2000 m². Je to nekaj zanimivega in eno-stavnega, da bi moglo najti polno posne-malcev. Vzrejališče (park) mora nuditi živali njeno prirodno potrebo, ki ni tako velika; skrbeti je treba za senco, ki ovira izhlapevanje vlage (vode), pravilne krme in snage.

Park je, kot rečeno, enostaven: do 2 m širok in kvečjemu 15 m dolg prostor s 50 cm visoko leseno ograjo (deske). Da živali ne ubežijo, segajo deske malo v zemljo, na vrhu pa imajo 15 cm širok pas pletene žične mreže, upognjene na zno-traj, da ne zlezajo polži čez ograjo. V razdalji enega metra in v višini kakih 20—25 cm so do 1,20 m dolge in 25—30 cm široke deske za krmljenje, kamor se natrese pretežni del krme: salato, zelje, listje raznega vrtnega bilja, rezine buč, biljne ostanke iz kuhinj, osat, kolerabo in mlado (mekho) listje kopriv. Med par-ki so do 40 cm široke steze.

Za uspešno rejo je prvi pogoj s n a g a : dnevno čiščenje parka in odstranjevanje ostankov, smeti, blata, poginulih živalic itd. V vročih poletnih dneh je treba park zasenčiti; nikdar pa ne smemo živali polivati z vodo.

Nabiranje malih polžev za rejo prične sredi julija, ker prej — od maja do srede julija — ležejo jajčca in bi se jih uničilo. V Nemčiji, Švicl in Avstriji so zakonske prepovedi, da se prepreči izumiranje vi-nogradskih polžev.

Nabiranje vršijo najlažje otroci; naj-primernejši čas za to je po dežju in zju-

Mariborske in okoliške novice

Prisrčna slava mariborskega Sokolstva od br. podpolkovnika Eriča

Gornja dvorana Narodnega doma je bila sinoči priča prisrčnega slovesa mariborskih Sokolov od odhajajočega br. podpolkovnika Maksima Eriča. V nizu poslovnih prireditev, ki jih je priredil nacionalni Maribor br. Eriču, je bila sinočnja nedvomno najprisrčnejša. Jezdni odsek marib. Sokolov, katerega delovanje se je baš v naklonjenostjo br. podpolkovnika izredno poživilo, pač ni hotel ostati med zadnjimi. Priredil je odhajajočemu br. Eriču poslovnih večer, ki je ponovno izpričal, kako širok krog znancev in prijateljev si je odhajajoči pridobil za časa svojega službovanja v Mariboru. Jezdni odsek mariborske sokolske župe je od vseh dosedanjih poveljnikov topniškega polka užival mnogo pozornosti. V krepki disciplini in vztrajnosti pod br. Eričem se je število sokolskih jahčev dvignilo na 40 izvršujočih članov. Med dosedanjimi poveljniki topn. polka moramo postaviti br. podpolkovnika na prvo mesto, saj je ravno on bil tisti, ki je v vrste jezdnega odseka uvedel stalno jahanje. Pri njegovem delu mu je bil desna roka br. Žnidarčič.

V imenu jezdnega odseka je pozdravil podpolkovnika Eriča v vznešenih besedah br. dr. Makso Šnuderl, ki je podčrtal veliko ljubezen in nesebično brigo br. podpolkovnika ne samo za člane našega Sokola, temveč tudi za našo sokolsko mladino, ki je imela v njem najboljšega učitelja, ki je umel deco prikleniti na sokolsko idejo. Prikazal je br. Eriča kot vojaška borca, kateremu bije pod njegovo vojaško suktnjo sokolsko srce, ki si je pridobilo toliko prijateljev, da se njemu in nam težko, ko si podajamo roko v slovo. Dokler bo v Mariboru obstojal Sokol, vse dotlej br. Erič ne bo pozabljen. Njegov spomin bo živel trajno med mariborskimi Sokoli in nas bodril k vztrajnemu nadaljevanju započete delala, tako med članstvom kakor tudi med narasčajniki. Ob iskreni želji vseh mariborskih Sokolov, da bi dosegel na novem službenem položaju še večjih in še lepših uspehov je predal načelnik Jezdnega odseka br. Leonard br. podpolkovniku Eriču lično izdelani spominski slikl. Vrlji Jadranaši so zatem pod vodstvom svojega zborovodje prof. Vrabca odpeli pozdravno pesem »Zadoni nam...«, nakar so se Sokoli dvignili s sedežev ter s trikratnim, gromkim »Zdravo« nazdravili br. Eriču, ki si je vidno ganjen ogledoval podarjeni mu slikl. Br. Leonard je naslovil na odhajajočega prisrčne poslovnih besede z željo, da bi br. Erič tudi v bodočnosti ostal zvest delavec na

polju telesnovzgojnega in narodnoobrambenega dela. Tem poslovnim besedam se je pridružil tudi podstarosta sokolskega društva Maribor I. br. Mohorko, ki je zaključil svoje jedrnatno izvajanje z besedami: Mi verujemo v zmago sokolske ideje in pričakujemo samo onega dne, ko bo naš mladi kralj razpel sokolske peroti preko vse naše širne domovine. Za pevsko društvo »Jadrana«, ki je odhajajočemu podpolkovniku tako prirastlo k srcu in ki se je polnoštevilno udeležilo sinočnjega poslovnega večera, kakor tudi v imenu Primorcev se je poslovil br. dr. Fornazarič, povdarjajoč v svojem govoru dejstvo, da je br. Erič razumel in vzljubil Jadranaše, ki nikdar niso izgubili vere v našo jugoslovensko vojsko.

Živahno aklamiran se je br. Erič zahvalil za tople besede vseh govornikov. Povdaril je, da njegovo sokolsko prepričanje ni od včeraj, temveč ga je že mati vzgojila za nacionalista Sokola v ljubezni do naše lepe Jugoslavije, ki se je rodila v potokih krvi in v neštetihi žrtvah. Današnja generacija Jugoslovenov se je dvignila preko grobov do današnje ujedinjene države. S tem pa še nismo dosegli vsega. Delati moramo še naprej do končnega zblizanja vseh južnih Slovanov in vseh Slovanov. Sokoli poznamo samo eden cilj in to je končno ujedinijenje vsega Slovanstva. V Mariboru je br. Erič spoznal mnoge prijatelje nacionaliste in dobre prijatelje, ki jih ne bo pozabil. Kako se je odhajajoči br. podpolkovnik uživel v naše obmejne razmere nam priča njegova izjava, da mu je žal, da ne bo mogel prisostvovati manifestantnemu pohodu Sokolstva v St. Ilj. Živahni vzkliki so večkrat prekinjali njegov govor in izpričali tesno ter prisrčno sokolsko ljubezen vseh mariborskih Sokolov do velikega nacionalista in sina naše zemlje, ki je, skromen po svoji naravi, vztrajno in vzorno delal za čim večji razmah nacionalne ideje ob naši severni meji. Za zaključek oficialnega dela so odpeli Jadranaši »Iz bratskega zagrljaja...«, nakar se je razvila prosta in zelo animirana zabava. Razpoloženje, ki ga je povzdignilo petje Jadranašev, je združilo vse navzoče okrog tako priljubljenega br. Eriča, ki bo živel trajno v srcih našega obmejnega Sokolstva, kakor tudi v vrstah naših vrljih Jadranašev, ki jih je br. Erič označil na sinočnji proslavi kot našo »obmejno jadransko divizijo«. Obmejno Sokolstvo želi br. podpolkovniku Eriču srečno pot in čim prejšnjo zopetno vrnitev med nas.

Borba za gledališče

Drevi bo v Ljudski univerzi zanimiv večer. Na sporedu je namreč predavanje odličnega ljubljanskega režiserja Cirila Debeve v c a, ki je svojemu predavanju dal naslov »Borba za gledališče«. Izborni predavatelj bo razpravljal o svojem gledališkem nazoru, o bistvu in nalogah Narodnega gledališča, nadalje o gledališki kritiki ter končno o Cankarju kot osnovi našega gledališkega sloga. Mariborski kulturni krogi bodo nocojšnje predavanje nedvomno posejili v velikem številu, saj se bo obravnavalo to aktualno in izredno zanimivo vprašanje. Odličen sloves, ki ga uživa režiser Ciril Debevec kot borec za reformo gledališča kot gledališki strokovnjak ter odličen predavatelj, bo nedyontno še povečal zanimanje kulturnega Maribora za nocojšnje predavanje v Ljudski univerzi. Pričetek točno ob 20. uri.

V petek, dne 23. aprila predava univerzitetni profesor dr. Milko K o s iz Ljubljane o historični podobi celjskih grofov.

Mladi legajo v grob. V tuk. splošni bolnišnici je preminil v cvetu mladosti, komaj 24 let star, učitelj Vladimir Fabiani. Pokojni je bil obče spoštovan in zgleden vzgojitelj in zvest tovariš v vrstah našega obmejnega učiteljstva. Po kratki bolezn, ki ga je priklenila na bolniško postelj, je ugasnilo mlado nadbudno življenje. Glo-

boko užaloščeni materi Gizeli ter ostalemu sorodstvu naše najgloblje sožalje.

Mešiček vodi. V tekmovanju za šahovsko prvenstvo Maribora se je sinoči odigralo tretje kolo, ki se je končalo z naslednjimi rezultati: Stupan : Babič 1:0, Mešiček : Albaneže 1:0, Lukež : Knechtl 1:0. Partija Sever : Lobkov je bila prekinjena, dočim se je partija Kukovec : dr. Krulc preložila. Stanje je sedaj naslednje: Mešiček 3, dr. Krulc 2 (1), prof. Stupan in Babič po 2 točki.

Angleško predavanje. Drevi ob 20. uri predava Miss Oxley o »ceremonijah, zgo dovini in običajih pri kronanju angleške kraljeve dvojice« z mnogimi skioptičnimi slikami. Predavanje bo kakor običajno v drž. realki, pritličje, levo.

Odprta noč in dan so groba vrata... V splošni bolnišnici je umrl 69 letni Karmel Karol, klepar mestne plinarne iz Delavske ulice 10. Istotam je izdihnila 16 letna tesarjeva hčerka Seifried Marija iz Sv. Lovrenca na Poh. Preostalim žalujočim naše toplo sočutje!

Borza dela išče kleparja, kovača, koljarja in 2 krojaška pomočnika.

Preselitev tvornice. Trgovinski minister je dovolil lastniku tekstilne tvornice Karlu Thomi, da preseli svojo tvornico na Pobrežje.

Brezsrčna mati vrgla otroka v greznico. Davi so na Aleksandrovi cesti na Pobrežju pri izpraznitvi neke greznice našli tru-

Kino

Kino Union. Danes premiera misterioznega filma »Večna maska«. Peter Petersen, Olga Čehova.

plo novorojenčka moškega spola. O najdbi so bili takoj obveščeni orožniki, ki so zadevo prijavili državnemu tožilstvu. Novorojenček je bil vržen v greznico pred tremi ali štirimi dnevi ter se domneva, da je bil umorjen, zlasti, ker so se opazili na trupelcu poškodbe, ki izvirajo od udarcev. Tudi ima novorojenček na trebuhu veliko odprtino. Truplo novorojenčka je dolgo 52 cm in tehta 3.20 kg. V svrhu ugotovitve smrti je državno tožilstvo odredilo obdukcijo trupelca, ki bo danes popoldne v mrtvašnici na mestnem pokopališču na Pobrežju. Za brezsrčno materjo pa poizvedujejo.

Plat zvona. V Klopcah pri Slovenski Bistrici je ogenj vpepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnice Marije Drozgove, ki trpi radi požara nad 30.000 dinarjev škode. Ogenj je izbruhnil radi pokvarjenega dimnika.

Čigavo je dvokolo. Na tukajšnjo policijo je pripeljal neki moški dvokolo znamke »Exselsior« s tvorniško številko 8521, ki jo je našel pred neko hišo na Aleksandrovi cesti. Lastnik najdenega dvokolesa naj se zglaš pri predstojništvu mestne policije.

Zenski parlament zboruje kakor znanjo, v nedeljo ob 9.30 v Kazini. Udeleženske zbornice se bodo zbrale opoldne pri skupnem obedu (Din 15, prijave do sobote opoldne pri Zlati Brišnikovi), ki se ga bodo gotovo udeležile v lepem številu tudi mariborske članice, saj je skupen obed namenjen poglobitvi medsebojne družabnosti.

Narodno gledališče

NARODNO GLEDALIŠČE.

Sreda, 21. aprila: Zaprtlo.
Četrtek, 22. aprila ob 20. uri: »Koncert tria F. Brandlove«. Red B.
Petek, 23. aprila: Zaprtlo.
Sobota, 24. aprila ob 20. uri: »Dolarska princesa«. Premiera.
Nedelja, 25. aprila ob 15. uri: »Punčke žive«. Otroška predstava. Prireditev »Zenskega društva«. Ob 20. uri: »DR«. Znižane cene.
Lep umetniški užitek za ljubitelje glasbe bo ta četrtek, ko koncertira v gledališču odlični ter pri nas in po tujini znani trio F. Brandlove, ki ga sestavljajo: naša domača umetnica F. Brandlova, (golsli), B. Reichert (čelo) in M. Rusy (klavir). Na sporedu so: Brahms, Beethoven in Dvořak. Koncerti tega tria, ki je pred kratkim žel veliko navdušenje po Nemčiji so za Maribor vselej glasben dogodek in bo brezdvomno tudi ta večer gledališče polno. Rezervirajte vstopnice! (Telefon 23-82). **Dijaki imajo v predprodaji popust. Cene od Din 22.— navzdol.**

Po plesu.

Mati: Kaj sta pa govorila z doktorjem ves večer tako ognjevito, Adelica?
 Adela: Govorila sva o vremenu!
 Mati: Kaj vama na misel ne pride? Na plesu, pa govorita o vremenu!
 Adela: Saj sva govorila samo o — lepem vremenu!

Bojazljivost.

»Ema, zakaj se pa nočeš z gospodom sodnikom zaročiti, saj je vendar še čvrst mož?«
 »Veš, on jih je pustil že preveč sedeti. Zato se bojim, da bi naposled pustil tudi mene — obsedeti!«

Spomnite se CMD!

Zadnje telefonične vesti

Ciano pojde v Bukarešto podpisat romunsko-italijansko prijateljsko pogodbo

BUKAREŠTA, 21. aprila. Po zanesljivih informacijah bo italijanski zunanji minister Ciano še tekom aprila prispel v Bukarešto, da podpiše prijateljsko pogodbo med Romunijo in Italijo po vzorcu jugoslovensko-italijanske prijateljske pogodbe. Zadevna pogajanja so se vršila že delj časa. Iz Bukarešte pojde Ciano v Tirano.

Lloyd George: Anglija skočila na stran Franca, ko bi mogel biti poražen

LONDON, 21. aprila. V angleški spodnji zbornici je bila sinoči velika debata o bilbajski blokadi. V imenu vlade je izjavil Hoare, da se blokada z angleške strani intenzivno opazuje in zasleduje. Po naj-novejših vesteh je blokada generala Franka ob baskovski obali uspešna, in sicer iz sledečih razlogov: 1. Frankovci razpolagajo z 1 borbeno križarko, z 1 križarko, 1 rušilcem in dvema pomožnima ladjama. 2. Republikanska baskovska vlada razpolaga z 1 rušilcem, 1 podmornico in 1 pomorno ladjo. Po izjavi Hoareja, prvega lorda admiralitete, ne igrajo mine pri tem nobene vloge, četudi so v teku dosedanje blokade že trčili nekateri parniki na mine in se pri tem potopili. Tudi polagajo frankovci dnevno nove mine in se je prvokrat zgodilo v teku španske državljanske vojne, da se je popolnoma zaprl del španskega teritorija. Angleška vlada je doznala, da so Frankove vojne ladje prispele tik do tromiiljske zone, torej v španska vodovja, ne da bi jih republikanske obalne baterije zadele. V teku debate je vprašal lord George Hoareja, kaj je s tistimi tremi angleškimi parniki pred Bilbao, nakar je Hoare dejal, da so dotični trije parniki izven španskega vodovja uživali popolno zaščito angleških vojnihi ladij. Lloyd George je odvrnil: »Ugotavljam, da je angleška vlada skočila na stran generala Franka v trenutku, ko bi ga sovražna stranka lahko premagala.

Francija in Turčija sklepata vojaško zvezo

ANKARA, 21. aprila. Med francosko in turško vlado se trenutno vršijo pogajanja, ki naj postavijo obojestransko odnošaje na povsem novo podlago. Ankarski poslanik Pongot se je pravkar vrnil iz Pariza s točnimi navodili. Gre za sklenitev nove politične, gospodarske in vojaške zveze. Ker poteče sredi tekočega leta turško-francoska trgovinska pogodba, je v načrtu tudi sklenitev nove trgovinske pogodbe.

Göring je prišel mirit vatikanske kroge

RIM, 21. aprila. Na potu v Napolj je prispel semkaj ministrski predsednik Göring s soprogo. Göring bo spremljal svojo soprogo do otoka Capri, nakar se vrne v Rim, kjer bo konferiral z Mussolinijem in odličnimi vatikanskimi krogi.

Eden v Bruslju

BRUSELJ, 21. aprila. V nedeljo prispe v Bruselj angleški zunanji minister Eden, ki bo ob tej priliki konferiral z belgijskim ministrskim predsednikom Van Zeelandom in zunanjim ministrom Spaakom. Belgijski kralj ga bo sprejel v avdijenci.

Eksport naših višenj v USA. Te dni je šibeniška okrožna banka eksportirala v Newyork vagon višenj iz otoka Brača. Višnje bodo služile ameriškim industrijcem za izdelovanje likerja.

DON JUAN

63

Precej je bil Antoine presenečen, ko je sedaj slišal, da hoče mladi ruski grof Meričev zapustiti otok. Potem, ko je bil po navodilih grofa Meričeva izvršil vse željene proizvodbe — plul je v najetem kozaškem čolnu ponoči daleč okoli otoka, kakor je bila Rowlandova navada, da izpolni dobljena proizvodna navodila — je Antoine upal, da bo grof Meričev vendarle še delj časa ostal na otoku in da bo za Antoina še precej ženka in cvenka. In sedaj hoče kar oditi.

V tej razburjenosti je Antoine takoj stekel h Glinarjevi vili in je našel Zagloba sedečega pred vežnimi vrati.

Antoine je takoj navezal razgovor in pričel:

»Se spominjaš, Zagloba, še tistega mla-

dega, lepega gospoda, ki si je bil z vašim knezom tako dober prijatelj, ko smo se na francoskem parniku Cambodge peljali v Carigrad? Zdi se, da je vrget sedaj precej očesa na tvojo gospo in bi jo menda rad otel tistemu Angležu, ki zahaja večkrat k vam.«

»Kaj pripoveduješ?« je kratko, jedrnatopripomnil Zagloba.

»Tebi vendar ne bo treba, dragi Zagloba, še posebej pripovedovati, da je knez Voroncov pri gospe Glinarjevi v posebnih časih. To ve že ves svet.«

Zagloba se je ves razburjen dvignil in v marcialni pozi zarohnel:

»Nikdo nima kaj slabega ziniti o moji gospe. Razumeš? Sicer...«

»Dobro, dobro. Tepček si pa le. Kar

pusti, da te za njo ubijejo. Sedaj pa se brž odpravi, da greš h gospodu grofu.«

Zagloba je ubogal in se je z Antoinom podal k Meričevu. Ko se je Zagloba pojavil pred Meričevim, je slednji pričel razgovor takole:

Svojo reč s tistim angleškim psom si tedaj dobro opravil. Kakšen nov spominnek bi mu menda prav nič ne škodoval. Poslušaj: z denarjem ne bom štedil.

»Moja gospodarica mi je prepovedala, da bi mu še kaj napravil. Toda koga drugega bi vedel dobiti.« je odgovoril Zagloba.

»Kako?« je vzkliknil grof Meričev. »Kaj je tvoji gospe toliko do tega Angleža? Kolikor vem, je doslej užival knez Voroncov simpatije tvoje gospodarice.«

»Ne, ne, gospod grof,« je jecljal Zagloba. »Staro, prejšnjo gospodarico sem mislil. Dejala mi je, da mora sedaj imeti rada tega Angleža, četudi ga sicer ne

mara, ker je njenemu možu, konzulu Andrikosu, rešil življenje.«

Grof je zatem nadaljeval: kaj pa briga tebe prejšnja gospodarica. Poslušaj moji predlog: vem, da imaš tod okoli vse polno znancev in prijateljev. Naj ponoči napadejo tega Angleža. Ubiti ga ni treba, samo nekoliko poonegaviti, da bo pomnil, kedaj je hodil po Prinčevskem otoku. Kaj praviš k temu načrtu, Zagloba? Tvoje posredovanje ti hočem bogato poplačati.«

Zagloba se je obojavljaj. V trenutku pa je pomislil, da bi vendarle utegnili izvedeti, da je on v ozadju in bi potem lahko izgubil službo. Kje naj zopet dobi službo? Kdo mu bo pomagal? Nagrada bi bila sicer lepa, toda do konca življenja ne bi mu zadoščala. Takšne in slične misli so se podile Zaglobi po glavi, ki je nazadnje spregovoril:

(Se nadaljuje.)

Studenjske novice

Prijave za pse se morajo izvršiti do 30. aprila, ker bo meseca maja konjač izvršil kontrolo. — Obč uprava.

Iz Gornje Radgone

Kontrola mer. Uradno pregledovanje in žigosanje sodov pri postaji za kontrolo mer v Gor. Radgoni bo dne 10., 11. in 12. maja ter 7. in 8. junija t. l., na kar se opozarjajo zainteresirani.

Radgonski hitlerjevci. V torek, dne 20. aprila 1937 točno ob 4. uri zjutraj je zaulila sirena na magistratnem stolpu v Radkersburgu. Tuhla je 15 minut. Gornjoradgonski gasilci so takoj odbrzeli v avstrijsko Radgono, kjer so izvedeli, da je bil znak sirene delo tamkajšnjih nemških nacionalistov, ki so raz stolpa mestnega kina razobesili veliko nemško zastavo s kljukastim križem, v proslavo Hitlerjevega rojstnega dne. V mestu samem ter okoliških vaseh Potrni (Laafeld) in Zetinčih (Siheldorf) je bilo raztrošenih polno malih zastavic s kljukastim križcem.

Ljutomerske novice

S smrtjo Frana Repiča je zapustil naš Ljutomer eden naših dobrih, skoraj najboljših, saj je bila njegova življenska pot vedno ravna, čeravno ni bila posuta s cvetjem. Toliko težja je izguba njega, ki ga je imel rad ves Ljutomer. Ni bilo človeka, ki ga ne bi spoštoval in ljubil. Prijatelje je imel v mestu in na vasi med kmetijskim ljudmi, med katerimi se je vedno počutil dobro. Velik krog njegovih najbližjih in vseh, ki so ga spoštovali, ga je spremljalo na njegovi poti, ko so ga položili k večnemu počitku na pokopališču v Ljutomeru. Njegov pogreb je bil veličasten. Pred hišo žalosti in na pokopališču so mu zapeljali združeni pevci. Poseben voz je bil poln vencev, ki so jih poklonili njegovi častilci. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali gasilci, zastopniki Sokola, lovci in invalidi. Od rajnega sta se pošlovila g. Vilar za gremij trgovcev in g. Pihlar za invalida. Pokojni

Fran Repič je sodeloval pri vseh narodnih društvi, trgovstvu, organizaciji invalidov in povsod zavzema vidne funkcije, kjer ga bodo sedaj pogrešali. Ostal pa nam bo vsem, ki smo ga poznali, v prijetnem spominu. Žalujícím sorodnikom naše globoko sožalje.

Ptujiske novice

Sprememba v smeri vožnj na poštni avtoprogi Ptuj-Haloze. Da se omogoči potnikom, ki so dospeli v Ptuj v jutro po najkrajši poti, tudi povratek po najkrajši poti, bo obratoval poštni avtobus na krožni progi Ptuj - Haloze - Ptuj počeniš s 25. aprilom 1937 po posebnem voznem redu ob likih in sodih dnevih. Z 22. majem 1937 se bo uvedla za nedelje in praznike še III. redna vožnja v Haloze v smeri Ptuj - Sv. Marko - Sv. Barbara - Sv. Andraž - Sv. Vid - Ptuj z odhodom iz Ptuja ob 18.25 in s povratkom v Ptuj ob 20.20. Zveza k vlakom in od vlakov Maribor, Ljubljana).

Slavenjegociške novice

Iz sodišča pri Sv. Lenartu je po lastni prošnji premeščen k sodišču v Celje pisar, uradnik Mejavšek Mirko. Na njegovo mesto pa je nastavljena Zorec Ivanka iz Maribora.

Spartna gibanja

Lahkoatletski miting srednješolcev. V nedeljo 25. t. m. dopoldne bo na telovadišču Sokola Maribor Matica srednješolski lahkoatletski miting za prvenstvo državne realne gimnazije v Mariboru. Startalo bo nad 50 najboljših atletov-dijakov, in sicer v naslednjih disciplinah: tek 100 in 1000 m, met krogla, diska in kopa, skok v daljavo in višino ter štafeta 4x100 m. Pobiral se bodo prostovoljni prispevki in je čist dobiček namenjen revnim dijakom, da se jim omogoči izlet na Jadrán. Vabi se vsa mariborska sportna javnost, kakor tudi starši in mladina, da v čim večjem številu posesti to prireditve. Ker je nedeljska prireditev prvi le-

fošnji miting, se pričakuje velik obisk. Celotno tekmovanje, ki se prične ob 9. dopoldne, se vrši v prireditvi 5. b. razreda drž. realne gimnazije.

Prva letošnja kolesarska dirka bo v nedeljo 25. t. m. in sicer na progi Maribor - Sv. Miklavž - Hajdina - Rače - Maribor (47 km). Start bo ob 9. uri dopoldne izpred stadiona SK Železničarja, kjer bo tudi cilj.

Putnikove novice

Putnik priredi v maju sledeče izlete: 2. maja Graz; 13. maja do 22. maja Rim, 14.—17. maja Benetke, 16.—17. maja Go-

rica - Trst, z obiskom Postojnske jame, z luksuznim avtokarom. Na naš lepi Jadrán z železnico in parnikom od 8.—18. maja v Cirkvenico, Rab itd. Vse informacije dobite pri Putniku, Maribor, Celje.

Zadostuje.

»Lojzika, bodi moja. Prisezem ti, da te bom ljubil vso večnost!«
»Polovico večnosti naj zadošča!«

Dostojno.

»Ali je res, da se je začela Ivka gibati v višjih krogih?«
»Res; zadnjič sem jo videla celo z nekim zrakoplovcem!«

Razno

MODRO GALICO
je takoj prigrasiti pri Kmetijski družbi, Maribor. 1803

FLICKOVE RAZPŠILNIKE
naročite pri Kmetijski družbi, Maribor 1802

Če hočete
DOBRO VINO
piti, morate v gostilno »Prešernova klet« priti. Sprejemam tudi abonente. 1477

Posesti

Ugodno naprodaj
HIŠA
z vrtom v Devici Marija Brezje. Sprejemam tudi knjižice ali dam na obroke. Izve se Mohorko, Počehova. 2055

Na prodaj
DVA ORALA ZEMLJE
primerna na stavbo, tik velike ceste Duplek 31. Vurberg. 2050

POHORSKA PARCELA
z vodo in elektriko, lep dovoz, naprodaj. Ponudbe pod »Zavetie« na upravo. 2042

Prodaj

Na prodaj napol novi
SIVALNI »SINGER« STROJ
po ugodni ceni. Vprašati Tvorniška 26 pritličje, levo. 2052

Kupim

VOZ
z širokimi kolesi in sodom za prevoz gnojnice kupimo. Ponudbe pod »Azot« na upravo »Večernika«. 2054

KUPIM ELEKTROMOTOR
1 PS., dobro ohranjen. Novak, Koroška 8. 2047

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO
z vrtom takoj oddam. Jadranska ul. 42, Pobrežje. 2053

SOBO IN KUHINJO
oddam. Pobrežka c. 38. 20461

STANOVANJE

dvosobno, na Težnem, Gregorčičeva ul. 5, oddam v našem mirni stranki. 2041

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO SOBO
sončno, z razgledom na Pohorju in Kozjak, oddam. Uporaba kopalnice, Strossmaierjeva ul. 28-II, vrata 9. 2051

Službo dobi

VAJENCA
za kolarsko obrt sprejemam kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova c. 19. 2048

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinsekcijski odd. M^P Orožnova ul. 2/I

Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1281

FOTOAMATERJI

Uporabljajte vedno

Isachrom filme 18¹⁰ Isorapid filme 16¹⁰

Film za momente in čas
Film za vsako vreme
Film za vsaki aparat
Film za mali denar!

Drogarija Ivan Pečar, Gosposka ulica 11.

Golgota slovenskih železničarjev v predvojnem Mariboru

Zahtevali so, da se odpravijo vojaške straže ob delavnici in kurilnici, da se zopet namesti sodniško in poštno osobje, ki je bilo prejšnji dan odpuščen, da se odstranijo slovenski železniški nadzorniški uradniki, eksponenti Narodnega sveta. Ker je bila stavka očitno nemško-nacionalnega značaja so te zahteve sploh niso vzelo v pretres, temveč je general Maister takoj telefoniral v Ljubljano za obljubljeno pomoč. Bil je namreč od svojih železničarskih zapnikov že zjutraj obveščten, da se pripravlja stavka. Tudi je bil o tem informiran takratni policijski komisar dr. Senekovič. Oba sta vse ukrenila za potrebno javno varnost. Revident Kitak je ob pričetku stavke obvestil železniško vodstvo v Ljubljani in zaprosil za železniško osobje, za prometne uradnike, strojevodje, vlakospremno

osebje, ker je bilo med zavednimi slovenskimi železničarji v Mariboru premalo osebja za vzdrževanje nujno potrebne prometa. Službo so vršili na posameznih službenih edinicah sledeči tovariši uradniki s par podrejenimi zavednimi uslužbenci in delavci:

Na glavnem kolodvoru revident Kitak, adjunkt Zapečnik, asistent Regoršek in Wurziinger. Na koroškem kolodvoru revident Plantan, postajni odpravnik Rataj in blokovni sluga Močivnik. Na Težnem adjunkt Majcen, asistent Perme Mirko. Materijalno skladišče: revident Jarh, skladiščni sluga Kok, delavec Reisman, ki so skrbeli za pošiljanje in dobavo železniški potrebnega materiala. Delavnica je ostala zaenkrat brez vodstva. Na predlog in zahtevo Zveze jugoslovanskih že-

lezničarjev je Narodni svet imenoval nadzorstveni svet za delavnico, ki so ga tvorili: Čeh, inž. Sapak Anton, adjunkt Rajh, delavec Cerinšek, Dekleva, Gajšek, Vokač, Mlakar. Na poziv tega sveta in radi agitacije drugih članov nacionalne organizacije se je vrnilo v delavnico sicer nad 100 Slovencev, vendar pa z delom niso začeli, ker so vsi strokovni delavci stavkali in deloma pokvarili kotle in stroje, važnejše dele in orodje pa odnesli oziroma poskrili. V kurilnici je bil edini adjunkt Jager Gregor, ki je radi boleznii prišel drugi dan po začetju stavki v službo, dasiravno je komaj hodil.

Radi boleznii predsednika Zveze jugoslovanskih železničarjev je sklicaj podpredsednik tovariš Rebel istega dne ob pričeti stavki za 14. uro zborovanje slovenskih železničarjev v Narodni dom. Zborovalci so konstatirali politično ozadje stavke, z zgražanjem obsojali stavko ter sklenili, da vršijo službo še nadalje in so se zavezali opravljati pri prometu službo mesto po 12 ur službe in 24 ur

počitka — 24 ur službe in 12 ur počitka, dokler ne pride primerna pomoč železniškega osebja iz drugih krajev. Trije uradniki italijanske narodnosti in dva lojalna nemška uradnika se niso pridružili stavki. Slovenski železničarji so zahtevali, da se izzenejo glavni nemški in nemurški socialno demokratski hujskači čez mejo, da se službena mesta zasedejo po zanesljivih slovenskih uradnikih in da se železniški objekti zadoštno zastražijo. Zborovanja se je udeležil tudi dr. Rozina in nekaj razsodnih socialnih demokratov Slovencev, ki so se takoj pridružili nazorom nacionalnih železničarjev. Napisano resolucijo so nesli tovariš Rebel, Cesarec, Slamošek in Sterbak h gospodu generalu Maistru, ki je dobil s tem največjo oporo za svoje nadaljnje vojaške načrte. Načelnik postaje Maribor gl. kol. je bil ob izbruhu stavke še Nemeč Keifl, ki je izdal še med 14. in 15. uro istega dne brzojavko na vse postaje od Maribora do Zidanega mosta, da je izbruhnila ob 12. uri splošna stavka. (Dalje sledi.)